

Wpływ nowych przestrzeni rozwoju gospodarki oraz oczekiwań pracodawców na kształcenie ekonomistów na przykładzie SGH

1. Wstęp

Gospodarka cyfrowa ewoluuje w różnych kierunkach, z których nurt współdzielenia zasobów oraz współtworzenia treści, usług i przedsięwzięć wydaje się szczególnie istotny z uwagi na duże możliwości i nowe przestrzenie kreatywności biznesowej, jakie w sobie kryje. Konsumenci coraz częściej wykorzystują dobra i usługi jedynie udostępniane, a nie sprzedawane na własność, co oznacza, że przedmiotem transakcji jest nie sam towar, ale możliwość jego czasowego wykorzystania. Produkcja dóbr materialnych, stanowiąca dotychczas sedno transakcji gospodarczych (produkcji i wymiany), zaczyna ustępować ofercie usług i dóbr wirtualnych. Współdzieleniu podlegają dobra, zasoby oraz usługi zarówno materialne, jak i niematerialne. Na współczesne stosunki gospodarcze należy zatem spoglądać już nie przez pryzmat posiadania i gromadzenia rzeczy, ale dostępu do ich źródeł i zasobów. Te nowe tendencje wskazują tylko możliwe przestrzenie do zagospodarowania przez kreatywną przedsiębiorczość w celu rozwoju nowych form biznesu.

Celem artykułu jest porównanie oczekiwań pracodawców zgłaszających zapotrzebowanie na absolwentów SGH z umiejętnościami i kompetencjami, w jakie Szkoła wyposaża swoich studentów pod kątem nowych wyzwań biznesowych.

2. Społeczność jako efekt komunikacji sieciowej

Udostępniane przez producentów lub sprzedawców platformy komunikacyjne służą angażowaniu klientów do dzielenia się swoimi opiniami o produktach, sposobie obsługi lub zgłaszania problemów związanych z transakcją. W gospodarce

¹ Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Kolegium Analiz Ekonomicznych.

cyfrowej powstają nowe modele biznesu, w których klient, aby skorzystać z usługi lub dokonać zakupu, musi posiadać konto na przeznaczonym do tego portalu. Tym samym od razu staje się członkiem jakiejś społeczności. Posiadając profil na jednym z popularnych portali społecznościowych (np. Facebook), może posługiwać się nim jak swego rodzaju osobowością sieciową do uwierzytelniania kont w innych portalach transakcyjnych. Będąc członkiem wielu społeczności, można uczestniczyć w przedsięwzięciach biznesowych, których cechą wspólną jest korzystanie z zasobów bez konieczności ich posiadania oraz brać aktywny udział w kształtowaniu oferty produktowo-usługowej.

We współczesnym świecie sieci społecznościowe stały się bogatym źródłem kapitału kreatywnego², a ich wpływ na kreatywne rozwiązania biznesowe polega przede wszystkim na wykorzystaniu skali zasięgu, jaką oferuje Internet, nawet w przypadku drobnych przedsięwzięć biznesowych. Dotyczy to także działalności niszowej w obrębie lokalnych społeczności, która na rynku globalnym może lepiej się rozwinąć. Personalizowanie oferty na podstawie wpisów i wyboru treści, którymi interesuje się potencjalny klient w połączeniu z systemem poleceń środowiskowych, stały się wyznacznikami do konstruowania społecznościowej warstwy organizacyjnej powstających nowych dóbr i usług. W sensie ekonomicznym twórcze wykorzystanie sieci społecznościowych prowadzi do pozyskiwania nowych klientów, dobrych relacji z klientem, zwiększenia wiarygodności firmy, ale także do lepszej promocji marki, produktu lub usługi i poszerzenia kontaktów biznesowych³.

Na tym tle rodzą się nowe projekty biznesowe, które wykorzystują potencjał sieci społecznościowych, Internetu i aplikacji mobilnych. Te uwarunkowania oznaczają, że kreatywne pomysły biznesowe mogą zrodzić się w umysłach, które z jednej strony są świadome współczesnych uwarunkowań społecznych i informatycznych, a z drugiej są chłonne na idee współdzielenia i współtworzenia zasobów.

² K. Polańska, *Sieci społecznościowe. Wybrane zagadnienia ekonomiczno-społeczne*, Oficyna Wydawnicza SGH w Warszawie, Warszawa 2013, s. 83.

³ Por. K. Polańska, *Kreatywność w społeczeństwie informacyjnym (przypadek serwisów społecznościowych)*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” nr 733, „Studia Informatica” 2012, nr 30, s. 99–110.

3. Implikacje dla kształcenia ekonomistów na przykładzie SGH

Nakreślone powyżej realia nowych przestrzeni działania we współczesnej gospodarce skłaniają do refleksji nad adekwatnością stosowanych form i metod nauczania w Szkole Głównej Handlowej. Identyfikacja dostępnych aktywów w tej materii i określenie deficytów pozwolą na wypunktowanie pewnych rekomendacji odnośnie do niezbędnych zmian w procesie kształcenia ekonomistów.

3.1. Uwarunkowania

Analiza obudowy technicznej procesu dydaktycznego realizowanego w SGH prowadzi do określenia podstaw, na jakich opierają się atrakcyjne dla studenta jednostki zajęciowe. Zostały zaprezentowane poniżej.

- **Niezbędnik SGH** – platforma, która umożliwi wykładowcy założenie podstrony dedykowanej konkretnym zajęciom, gdzie mogą być publikowane materiały do zajęć, udostępniane studentom zapisanym na zajęcia do samodzielnego pobrania; ułatwia też komunikację wykładowcy zarówno z grupą, jak i konkretnymi studentami. Niezbędnik to także platforma **e-learningowa** do zajęć w trybie samodzielnym. Dotyczy głównie zajęć przeznaczonych do zdalnego uzupełnienia treści, które mogą być studiowane indywidualnie.
- **Zajęcia w laboratorium komputerowym** – obowiązkowy kurs w wymiarze 30 godz. zawiera podstawy projektowania systemów, podstawy baz danych na przykładzie MS Access, podstawy MS Excel – w zakresie percepcyjnym dla studentów 1 semestru studiów licencjackich. Kanony projektowania systemów powinny być znane wszystkim absolwentom uczelni ekonomicznej, ponieważ są one przydatne na wielu stanowiskach pracy. W zasadzie podstawy projektowania powinny być oddzielną jednostką zajęciową, by student mógł zrozumieć sens działań sekwencyjnych i opanować sztukę projektowania przyszłego systemu, poczynając od prawidłowego określenia celu i funkcji głównej, na jego wdrożeniu kończąc.
- **Dostępne oprogramowanie** – poza MS Office 365, dostępnym w chmurze, oraz możliwością opanowania programowania w Javie i zaawansowanego w języku R, SGH udostępnia studentom do wykorzystania na zajęciach pakiet statystyczny SAS. Szkoda, że brak podobnych możliwości wykorzystania komercyjnego oprogramowania z innych dziedzin, np. do projektowania systemów, analiz dużych zbiorów danych czy analizy efektywności działań w mediach społecznościowych (np. typu Qlik). Na zajęciach „Bazy danych

I i II” studenci mają możliwość poznania języka deklaratywnego SQL do komunikacji z bazą danych.

- **Doświadczenia praktyczne** – obowiązkowe niegdyś praktyki zastąpiła praca zawodowa studentów, nawet stacjonarnych. Obserwacje wskazują, że studenci SGH nie czekają do zakończenia studiów z podjęciem pracy i to pełnoetatowej. To ułatwia niewątpliwie wkroczenie na rynek pracy z dyplomem, ale wiąże się często z zaniedbywaniem studiów z powodu obciążeń obowiązkami zawodowymi. Taka praktyka przed uzyskaniem dyplomu sprawia, że studenci bardziej świadomie wybierają przydatne zajęcia, a poprzez to lepiej rozumieją zagadnienia teoretyczne w odniesieniu do realnych procesów gospodarczych.

3.2. Potrzeby

Z raportu GoldenLine4 wynika, że w II kwartale 2017 r. pracodawcy zamieścili 46 623 ogłoszenia, w których oferowali zatrudnienie. W tym samym czasie 123 851 osób posiadających profil zawodowy w serwisie rekrutacyjnym otrzymało powiadomienie o ofertach pracy odpowiadających ich kierunkowi wykształcenia i deklarowanym umiejętnościom. Poszukiwani byli przede wszystkim specjaliści z obszarów IT, finansów i szeroko pojętej sprzedaży. Poszukujący pracy deklarowali umiejętność obsługi **pakietu Microsoft Office** (Word, Excel, PowerPoint itd.) oraz posiadanie prawa jazdy kategorii B. Inne deklaracje dotyczyły m.in. **znajomości języka programowania JavaScript** (do projektowania stron www lub tworzenia aplikacji), **programu AutoCad** – do dwuwymiarowego (2D) i trójwymiarowego (3D) komputerowego wspomaganie projektowania – wykorzystywanego głównie w naukach technicznych, **języka SQL** (przydatnego przy obsłudze baz danych).

W 2017 r. przeprowadzono badanie polegające na analizie oczekiwań pracodawców odnośnie do posiadanych umiejętności absolwentów SGH. Oferty pracodawców zamieszczone na portalu „praca dla absolwenta SGH”, do którego dostęp mają wyłącznie absolwenci Szkoły po uprzednim zalogowaniu, poddano analizie pod kątem wymagań wyspecyfikowanych w ofercie. W ten sposób przebadano oferty 20 firm, które zostały zgłoszone w zakreślonym czasie badania. Pracodawcy zamieszczali z reguły wiele ogłoszeń i choć często dotyczyły one różnych stanowisk pracy, wymagane było posiadanie tych samych głównych

⁴ Raport GoldenLine 2017, <http://tvn24bis.pl/z-kraju,74/goldenline-jacy-pracownicy-byli-poszukiwani-w-ii-kwartale-2017-roku,757356.html> (dostęp: 23.02.2018)

kompetencji. Bardziej widoczne były różnice między oczekiwaniami pracodawców niż dotyczące oferowanych stanowisk pracy u różnych pracodawców. Z badania wynika, że przyszły pracownik powinien sprostać takim oczekiwaniom jak:

- znajomość **Pakietu MS Office** (np. UKE, Deloitte, EY, Growbots, ConQuest Consulting, Human Resource Consulting):
 - lub samego **MS Excela** (np. Deutsche Bank Polska, Oriflame Poland, RCI Banque – Bank Renault),
 - lub **MS Excela łącznie z MS Access** (np. PwC),
 - lub tylko **PowerPointa** (np. Aventis Capital);
- znajomość języka do modelowania systemów **UML** (np. Orange);
- umiejętność programowania w Java (np. Gemius);
- znajomość języka **SQL** do obsługi baz danych (np. Deutsche Bank Polska, Oriflame Poland, PwC);
- znajomość oprogramowania biznesowego **SAP** (np. ACCENTURE);
- znajomość języka programowania **VBA** (np. PwC, EY);
- **praca w zespole** (np. Gemius, Deloitte, UKE, CD Projekt Red, Grupa Gumułka – Euroedukacja, PwC, EY, Deloitte, Bank Zachodni WBK, Procter and Gamble – tu istotne było także przywództwo w grupie);
- **kreatywność** (np. Orange, ConQuest Consulting, CD Projekt Red, ACCENTURE, Procter and Gamble, Human Resource Consulting);
- **doświadczenie w realizacji projektów informatycznych** (np. Orange, ACCENTURE, Coberon).

Absolutnie każdy pracodawca zawarł w swym ogłoszeniu wymóg znajomości języka obcego (zwykle był to język angielski). Ta kwestia jednak, jak się wydaje, nie wymaga komentarza. Wszyscy absolwenci SGH posiadają takie umiejętności (w programie studiów są obowiązkowe dwa języki obce).

Z zakresu **umiejętności cyfrowych** oczekiwania pracodawców dotyczyły zatem znajomości podstawowego pakietu MS Office, znajomości relacyjnych baz danych, umiejętności projektowania stron internetowych oraz tworzenia aplikacji mobilnych. Ponadto istotne są **umiejętności społeczne** związane z pracą w grupie, a także wykształcone cechy przywódcze i kreatywne. Pożądane u przyszłych pracowników są też **kompetencje** nabyte w toku projektowania i realizowania projektów informatycznych.

Podsumowując: dziwić może dość skromny wachlarz oczekiwań pracodawców. Można odnieść wrażenie, że absolwenci powinni znać podstawowe narzędzia analityczno-programowe, a umiejętności ich wykorzystania w sposób specyficzny dla firmy nabędą w trakcie pracy.

3.3. Główne deficyty

Na tym tle wyraźnie widać, gdzie pojawiają się i jak wyglądają główne nie-dopasowania cech poszukiwanych pracowników, z atrybutami sylwetki absolwenta SGH. Główne deficyty w tym zakresie omówiono poniżej.

- **Brak zadań zespołowych** – powoduje niewykształcenie umiejętności pracy w grupie. Efektem jest nadmierny indywidualizm, atomizacja w grupie studenckiej i brak okazji ujawnienia cech przywódczych u potencjalnych liderów.
- **Współpraca**, a nie współzawodnictwo – gdy ocenie podlega efekt dokonania całego zespołu, a nie tylko praca jednostki, możliwe jest wyłonienie naturalnych liderów i analityków. Samo współzawodnictwo wynikające z prowadzenia rankingu studentów wyzwala jedynie egoistyczne odruchy i zachowania. Współpraca jest dobrym kierunkiem do budowy zaufania i lepszego zrozumienia współczesnej gospodarki współdzielenia, zwanej też gospodarką współpracy.
- **Sieć społeczna** – rozproszone powiązania sieciowe studentów SGH oraz mała koncentracja na utrzymywaniu kontaktów w zmiennych grupach na różnych zajęciach zwiększają wagę nadrzędnych powiązań sieciowych na poziomie powszechnie dostępnych serwisów społecznościowych. Przykładowo na Facebooku funkcjonuje wiele grup zamkniętych, które skupiają studentów wokół konkretnych zajęć, wykładowców lub kierunków. Jednakże z uwagi na ich konfidencjonalny charakter (grupa zamknięta oznacza konieczność uzyskania akceptacji przez administratora, *ergo* nie każdy może się w niej znaleźć), zaprzeczeniu ulega idea otwartej sieci kontaktów i swobodnego „tkania” sieci bogatej w dziury strukturalne⁵.
- **Wspólne przestrzenie** do pracy własnej oraz zespołowej studentów. One Drive to jedyna (a do tego tylko wirtualna) przestrzeń wspólna, jaką oferuje SGH. Renomowane uniwersytety europejskie (np. Lancaster University) udostępniają studentom w pełni wyposażone pomieszczenia do pracy poza zajęciami. SGH, jak większość polskich uczelni, boryka się z brakiem pomieszczeń na planowe zajęcia, więc wolne przestrzenie do udostępnienia studentom w zasadzie nie istnieją.
- **Programowanie** – w ofercie dydaktycznej jest niewiele przedmiotów (choćby tylko dla zainteresowanych, czyli nieobligatoryjnych) dotyczących np. pro-

⁵ Dziury strukturalne tworzą niepowtarzające się (nienadmiarowe) źródła informacji. Por. R. Burt, *Structural Holes and Good Ideas*, „American Journal of Sociology” 2004, vol. 110, s. 349–399.

gramowania w UML. Sporym zainteresowaniem wśród studentów mogłyby cieszyć się zajęcia pokazujące, jak stworzyć i zaprogramować własne makro w Excelu za pomocą języka VBA.

- **Świadomość zagrożeń i ochrona prywatności** – uwrażliwienie na różnego rodzaju ryzyko funkcjonowania w sieci społecznej i w Internecie. Brak w ofercie przedmiotów o ochronie danych osobowych, ochronie prywatności i cyberzagrożeniach. Kwestie te są poruszane w ramach jednego przedmiotu do wyboru: eGospodarka i otoczenie społeczno-prawne, podczas gdy dotyczą coraz bardziej wszystkich użytkowników sieci Internet. Z raportu PWC wynika bowiem, że 96% badanych przez nich firm doświadczyło ponad 50 incydentów (ataków cybernetycznych) w ciągu ostatniego roku. To wiąże się przede wszystkim ze stratami finansowymi i narażeniem firmy na ryzyko prawne czy proces sądowy, a nawet utratę klientów lub wyciek korespondencji firmowej⁶. Istotne jest też uwrażliwienie absolwentów SGH na kwestie ochrony prywatności. Coraz więcej śladów pozostawiamy w Internecie, korzystając z serwisów społecznościowych, dokonując zakupów online, prowadząc swoje sprawy finansowe przy użyciu aplikacji mobilnych, które oferuje już każdy bank. Przedstawienie klasycznych socjotechnik, jakich używają cyberprzestępcy, z pewnością pomogłoby przyszłym absolwentom Szkoły zachować odpowiednią ostrożność w sieci zarówno w sferze zawodowej, jak i prywatnej.

3.4. Metody likwidowania deficytów – rekomendacje zmian w procesie kształcenia

Wielkość grupy zajęciowej przesądza o jej integracji, pozwala na wprowadzenie bardziej aktywizujących metod dydaktycznych, a w konsekwencji sprzyja współpracy i uczy pracy w zespole. Studenci odczuwają wówczas potrzebę uruchomienia dodatkowych kanałów komunikowania się ze sobą, co obecnie przybiera formę powiązań sieciowych. Sieci społeczne to istotny element umiejętności współpracy, tworzenia elastycznych zespołów zadaniowych, funkcjonowania w biznesie we współczesnych uwarunkowaniach techniczno-ekonomicznych. Warto zatem propagować wśród wykładowców wprowadzanie bardziej aktywnych form zajęciowych związanych z rozwiązywaniem zadań

⁶ *Ochrona biznesu w cyfrowej transformacji, czyli 4 kroki do bezpieczniejszej firmy*, Raport PWC 2017, <https://www.pwc.pl/pl/pdf/ochrona-biznesu-w-cyfrowej-transformacji-pwc.pdf> (dostęp: 4.05.2018).

grupowych. Jest to jednak możliwe w mniej licznych grupach zajęciowych. Wprowadzenie metody projektowej jako równoprawnej z wykładem i ćwiczeniami metody dydaktycznej wydaje się bardziej przystawać do współczesnych wymagań stawianych absolwentom szkół ekonomicznych na rynku pracy. Jak może to działać w realiach uniwersyteckich? Przykładem wartym zainteresowania jest program Aalborg University w Kopenhadze. Program studiów licencjackich na kierunku IT (Communication and New Media) oraz magisterskich na kierunku Innovative Communication Technologies and Entrepreneurship zawiera, jako trzon syntetyzujący wiedzę i umiejętności nabyte przez studentów, wykonanie projektów grupowych.

Na studiach licencjackich (The Bachelor's Programme) w zasadzie od pierwszego semestru studenci muszą brać udział w projektach, które z semestru na semestr są coraz bardziej złożone. W pierwszym semestrze projekty studenckie powstają w ramach przedmiotu „Projektowanie koncepcyjne aplikacji z obszaru ICT”. W kolejnych 4 semestrach pojawiają się tam przedmioty, których zaliczenie polega na wykonaniu projektu. Przykładowe tematy dotyczą:

- interaktywnej karty dań (*Interactive menu card*),
- aplikacji do obsługi mobilnej przedsiębiorstw gospodarki współdzielenia (*Shared economy application*),
- inteligentnego systemu oświetlenia (*Smart lighting system*).

Na szóstym semestrze powstają projekty licencjackie (projektowe odpowiedniki pracy licencjackiej), których przykładowe tematy to:

- Model biznesowy dla aplikacji przewodnik turystyczny (*Business model for tourist guide app*),
- Inteligentny dom/inteligentna lodówka (*Smart home/Intelligent fridge*);
- Obrazowanie haseł w aplikacjach społecznościowych (*Social imaging passwords*)⁷.

Podobnie na studiach magisterskich (The Master's of Science Programme) na tej samej uczelni w Kopenhadze, w trakcie pierwszych trzech semestrów studenci przygotowują projekty związane z wybranymi zagadnieniami.

Przykłady tematów projektów studenckich na semestrze III studiów magisterskich dotyczące rozwoju usług – specjalność „rozwój aplikacji” to:

⁷ IT, Communication and New Media – 3-year Bachelor of Science Programme and Innovative Communication Technologies and Entrepreneurship – 2 year Master of Science Programme, Aalborg University, Copenhagen 2017 – folder o studiach licencjackich i magisterskich.

- Propozycje muzyczne według nastroju oparte na falach mózgowych (*Mobile Mind State Detection Services: Music mood recommendation based on your brain waves*),
- Interaktywna aplikacja telewizyjna (*HbbTV: An Interactive TV Application*),
- Inteligentny system transportowy: miejskie usługi ITS związane z przeciążeniem (*Intelligent Transportation System: Congestion-based urban ITS services*).
Natomiast projekty dotyczące rozwoju usług w przypadku specjalności „projektowanie i rynek” mogły dotyczyć przykładowo:
 - pojazdów elektrycznych w Danii (*Electric Vehicles in Denmark*),
 - wojny między systemami operacyjnymi Smartphonów (*War Between Smartphone Operating Systems*),
 - Zintegrowanego Systemu Zarządzania (*Integrated Management System*).

Ostatni semestr poświęcony jest opracowaniu tez pracy magisterskiej i zaprezentowaniu ich na odpowiednim przykładzie praktycznym.

Przedstawione przykładowe tematy projektów posłużyły wskazaniu kierunku, w jakim podąża edukacja na poziomie wyższym w kraju znajdującym się w czołowie rankingów zaawansowania społeczeństwa informacyjnego. Zarówno metoda udziału w projektach, jak i zakres tematyczny wskazują na usługowy charakter przyszłych prac, którymi mogą zajmować się absolwenci współczesnych uniwersytetów. Niezbędne do tego umiejętności narzędziowe obejmują projektowanie systemów i programowanie.

4. Podsumowanie i kierunki dalszych badań

Zadania zespołowe kształtują u studentów umiejętność współpracy, pomagają ujawnić zdolności przywódcze, wyłaniając naturalnych liderów, uświadamiają rolę sieci społecznych, w których budowany jest jednostkowy kapitał społeczny i to zarówno łącznikowy, jak i pomostowy⁸. Metoda projektowa wydaje się być szczególnie właściwa, by takie efekty uzyskać.

Gospodarka cyfrowa opiera się na rozwoju technicznym i twórczym podejściu do potrzeb jednostek. Na tym gruncie powstają kreatywne przedsięwzięcia w coraz większym stopniu oferujące wartość dla klienta o charakterze

⁸ Kapitał społeczny łącznikowy i pomostowy zgodne z definicją: M. Woolcock, *The Place of Social Capital in Understanding Social and Economic Outcomes*, „ISUMA Canadian Journal of Policy Research” 2001, vol. 2, iss. 1, s. 13–14.

niematerialno-usługowym. Nowe pomysły wymagają jednak umiejętności z pogranicza biznesu i programowania oraz świadomości uwarunkowań sieci Internet i czyhających w niej zagrożeń. Internet rzeczy (IoT) tylko pozornie jest kwestią przyszłości. Zmienia charakter stosunków ekonomicznych bardziej niż jest to widoczne w warstwie realnych transakcji. Uwzględnienie w nowych usługach inteligentnych rozwiązań bazujących na IoT daje przewagę konkurencyjną na rynku. Stąd zainteresowanie przyszłymi pracownikami, którzy będą w stanie sprostać takim wymaganiom rynku pracy, bo będą potrafili współpracować w zespołach zadaniowych. Współczesność wskazuje na większą efektywność współpracy niż współzawodnictwa, dlatego szkoły wyższe powinny oferować możliwość udziału w ciekawych projektach wymagających pomysłowości, ale i umiejętności współpracy. To zaś wiąże się także z zapewnieniem warunków do ich opracowania. Większość polskich szkół wyższych nie może pozwolić sobie na wydzielenie pomieszczeń z przeszklonymi boksami do wykorzystania przez studentów, do szykowania prezentacji, do pracy nad projektem, do dyskusji itp. zajęć spoza obowiązkowych ujętych w harmonogramie (wykładów i ćwiczeń). To trudne zadanie, ale nie niemożliwe do wykonania.

Umiejętności i nabyte kompetencje najlepiej sprawdza się w działaniu i nie zastąpi tego żaden masowy test. Pytanie tylko, jak pogodzić elitarność studiowania i gotowość do uczestniczenia w gospodarce cyfrowej z uwarunkowaniami materialnymi, organizacyjnymi i programowymi polskich uczelni.

Bibliografia

- Burt R., *Structural Holes and Good Ideas*, „American Journal of Sociology” 2004, vol. 110, s. 349–399.
- IT, Communication and New Media – 3-year Bachelor of Science Programme and Innovative Communication Technologies and Entrepreneurship – 2 year Master of Science Programme*, Aalborg University, Copenhagen 2017.
- Ochrona biznesu w cyfrowej transformacji, czyli 4 kroki do bezpieczniejszej firmy*, Raport PWC 2017, <https://www.pwc.pl/pl/pdf/ochrona-biznesu-w-cyfrowej-transformacji-pwc.pdf> (dostęp: 4.05.2018).
- Polańska K., *Kreatywność w społeczeństwie informacyjnym (przypadek serwisów społecznościowych)*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego” nr 733, „Studia Informatica” 2012, nr 30, s. 99–110.
- Polańska K., *Sieci społecznościowe. Wybrane zagadnienia ekonomiczno-społeczne*, Oficyna Wydawnicza SGH w Warszawie, Warszawa 2013.

Raport GoldenLine 2017, <http://tvn24bis.pl/z-kraju,74/goldenline-jacy-pracownicy-byli-poszukiwani-w-ii-kwartale-2017-roku,757356.html> (dostęp: 23.02.2018).

Woolcock M., *The Place of Social Capital in Understanding Social and Economic Outcomes*, „ISUMA Canadian Journal of Policy Research” 2001, vol. 2, iss. 1, s. 11–17.

* * *

How new possibilities of economic development and employers' expectations impact education of economists: the case of SGH Warsaw School of Economics

Abstract

New trends in the digital economy point to dynamic development of shared economy. It seems that in this sector a great demand will appear for specialists possessing not only economic knowledge, but also tool skills and ability to work creatively in teams. The aim of this article is to compare the expectations of employers wishing to employ graduates of SGH Warsaw School of Economics, with the skills and competences with which the university equips its students.

Keywords: sharing economy, employers' expectations, social media